

discutible, ordenació de les exportacions.

El tipus d'empresa familiar predominant, moltes de gran interès, impedeix que el sector dispose de persones pròpies dedicades a la seua política. Ben mirat els representants del sector comercial se situen per davall del to mitjà que s'ad-

verteix a primera vista. No és estrany, doncs, que s'hagen escandalitzat per la cita que aquest articulista va fer recentment en referència a Joan Fuster, qui fa més de vint anys, a la revista *Destino*, els va engegar "¿grupo de presión?, grupo de flojera".

Els esforços de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació i del seu titular, Josep Maria Coll, per promoure Intercitrus, interprofessional cítrica, fins ara, no han servit per res. El desastre de la campanya actual, almenys, ben podria servir de revulsiu. **Lluís Font de Mora**

Nous horitzons, nous camins

Les propostes que des del si d'ERC pretenen canviar el discurs de l'esquerra sols reeixiran si, com diu Salvador Cardús, se supera el descrèdit de la política.

Enmig de la comprensible obsessió que aclapara el discurs polític del moment (no gos ni dir *actual*, perquè ja sembla un lapse de temps massa llarg en política), encaparrat a salvar la seva escassa credibilitat, un article com el publicat fa uns dies a l'*Avui* per quatre diputats d'ERC, *Nous horitzons per a l'esquerra catalana*, resulta oxigenador i, sobretot, sorprèn. Ara com ara, la política, i encara més els polítics, viuen amb l'ai al cor del que dirà -d'ells mateixos- la premsa de l'endemà. I per tant, es fa un discurs polític a la defensiva: per autojustificar-se, de referents autistes, de to amenaçador, que desvetlla pors i recels, gairebé sempre oportunista. En canvi, la proposta de discutir uns *nous horitzons*, quan tot es veu tèrbol, quan n'hi ha tan pocs d'horitzons, representa un gir considerable d'estil i de contingut. La diagnòsi de la malaltia, en l'article de Bargalló, Benach, Carod Rovira i Pueyo, em sembla impecable: la precarietat de la legitimitat de la democràcia, la crisi del sistema previst d'encaix autonòmic, i la manca de models socioeconòmics alternatius al liberalisme insolidari són tres fronts als quals caldria poder donar alguna resposta. Fins i tot la recuperació desacomplexada de la noció d'esquerra, entesa com a consciència crítica, com a revolta davant les desigualtats, també és ben oportuna, sobretot quan semblava que ja només era *políticament correcte*, de bona educació, ser liberal de dretes.

Carod Rovira i Colom. L'esquerra catalana vol renovar la política.

Tanmateix, la principal virtut de l'article és, alhora, la seva principal feblesa. Vull dir, una feblesa no pas teòrica, sinó estratègica: tal com van d'atabalats els nostres representants -parlamentaris, consellers, alcaldes, regidors, secretaris generals de partit...-, és possible que una proposta de reflexió pensada per d'aquí a sis anys els sembli una eternitat (per a alguns, efectivament ho és una eternitat, perquè previsiblement ja no hi seran). I, malgrat tot, és en els moments de desconcert que convé pensar en el futur.

L'article també podria acabar essent desautoritzat pel clima general de descrèdit de la política i per la perspectiva desconfiada des de la qual s'acabaria llegint. Per exemple, es podria considerar que hi ha oportunisme en l'intent de desmarcar-se de l'embolica que fa fort, o també es podria intuir un cert malestar dels diputats a l'interior del partit mateix. Ara bé, això té

solució: desactivar un hipotètic oportunisme només dependria del fet que els partits d'esquerra acceptessin el desafiament.

Però, què caldria per a interessar realment un ample sector de la societat catalana en un debat d'aquestes característiques? Probablement, dues condicions: *confiança* en les persones i en les circumstàncies en què es desenvoluparia el debat, i *proximitat* tant de llenguatge com al temari de la discussió. Caldria, per tant, restablir la confiança en la política, i a més, acostar el debat

polític al ciutadà, amb mecanismes de control transparents i fent intel·ligible la seva acció.

Aquesta doble línia d'actuació suposaria privilegiar els canals directes de discussió política. És a dir, *desmediatitzar-los*, fer sortir els debats polítics, ara exclusivament radiofònics i televisius, de la confortabilitat i aïllament de l'estudi, i portar-los al carrer. Aconseguir que el polític no tingui només una imatge audiovisual maquillada, sinó que se'n conegui la fusta, que s'expliqui, que faci propostes, que pregunti, que respongui, que participi.

Calen, com diu l'article dels 4 diputats d'ERC, nous horitzons per a l'esquerra catalana. Però, als nous horitzons, només s'hi pot arribar per camins diferents dels seguits fins ara. Si retornem la política al ciutadà, que és a qui pertany, potser sabrem trobar el nou camí, o el camí perdut. I veure nous horitzons. **Salvador Cardús**